KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2019/1132,

2. juuli 2019,

millega antakse ajutine erakorraline kohandamistoetus Iirimaa veise- ja vasikalihasektori põllumajandustootjatele

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1308/2013, ([1]) millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007, eriti selle artikli 221 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

(1) Veise- ja vasikalihasektor on traditsiooniliselt olnud kõige haavatavam põllumajanduslik toidusektor mitme teguri tõttu, milleks on eelkõige piiratud juurdepääs kolmandate riikide turgudele ja vähenev sisetarbimine. Lisaks tekivad uued probleemid, mis tulenevad sektori panusest kasvuhoonegaaside heite tekkesse.

(2) Veise- ja vasikalihatööstuse struktuur muudab selle haavatavaks peamiselt pika olelusringi ja ekstensiivse karjakasvatusega seotud suurte kulude tõttu. Neid tegureid on veelgi võimendanud Ühendkuningriigi liidust lahkumise väljavaade ja ebakindlus, mis on seotud Ühendkuningriigi tulevase tollitariifistikuga pärast seda, kui ta on liidust välja astunud. Ühendkuningriik on kvaliteetse veise- ja vasikaliha turg, mis on kogu liidu veise- ja vasikaliha sektori jätkusuutlikkuse seisukohast otsustava tähtsusega. Samal ajal seisab sektor silmitsi kaubanduspartnerite nõudmisega suurendada juurdepääsu liidu turule.

(3) Iiri veise- ja vasikalihasektori puhul on nimetatud probleemid teravamad. Kõnealune sektor on koondunud väikestesse põllumajandusettevõtetesse riigi vaesemates piirkondades, kus alternatiivsed tootmisviisid on piiratud. Pärast seda, kui veiseliha hinnad on püsinud Iirimaal aastaid muutumatuna, on brutomarginaalid viimase aasta jooksul langenud 11–19 %, kusjuures suurimat kahju kannatasid ammlehmafarmid.

(4) Iirimaa veise- ja vasikalihasektor on ühtlasi suur ja sõltub suurel määral ekspordist. Igast kuuest toodetud veiseliha tonnist eksporditakse viis tonni ja sellest peaaegu 50 % eksporditakse Ühendkuningriiki. Ühendkuningriigi väljaastumisega seotud ebakindlus avaldab survet hindade alandamiseks, halvendades veelgi veiselihatootjate olukorda Iirimaal. See juhtus juba Ühendkuningriigi varem välja kuulutatud väljaastumiskuupäevadele eelnenud kuudel.

(5) Turu kohandamine on eriti aeglane Iirimaa ekstensiivse veiseliha tootmise süsteemis, kus loomad tapetakse tavaliselt hilisemas eas, 18–30 kuu vanuselt. Selline konkreetne tootmissüsteem sobib Ühendkuningriigi veiselihaturu vajadustega. Jõupingutusi uute turgude avamiseks takistavad jätkuvalt kolmandate riikide piirangud, mis on seotud eelkõige aegunud loomatervisenõuetega.

(6) Pidades silmas Iirimaa tootjate eespool nimetatud spetsiifilisi probleeme, on liidu veise- ja vasikalihasektori turu stabiilsuse huvides võtta meetmeid, mis tugevdavad Iiri veiselihasektori vastupanuvõimet. Üheaegselt vajadusega vältida olukorda, kus surve langetada Iiri veiseliha hindu kanduks üle teistele liikmesriikidele, kujutavad need probleemid endast konkreetseid probleeme määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 221 tähenduses. Neid konkreetseid probleeme ei saa lahendada eespool nimetatud määruse artikli 219 või 220 kohaselt võetud meetmetega. Ühest küljest ei ole need otseselt seotud tõsiste turuhäiretega või nende ohuga. Teisest küljest ei võeta käesolevas määruses sätestatud meetmeid taudi leviku vastu võitlemise kontekstis.

(7) Lisaks ei ole ühise põllumajanduspoliitika raames kättesaadavad vahendid, nagu riiklik sekkumine ja eraladustustoetus, asjakohased meetmed Iiri veise- ja vasikalihasektori vajaduste rahuldamiseks. Seepärast on asjakohane anda Iirimaale rahalist abi selliste kõnealuse sektori põllumajandustootjate toetamiseks, kes võtavad meetmeid oma vastupanuvõime ja jätkusuutlikkuse tugevdamiseks, sealhulgas kohandavad tootmist muude kui Ühendkuningriigi nõuetega.

([1]) ELT L 347, 20.12.2013, lk 671.

(8) Iirimaale kättesaadava liidu abi puhul tuleks võtta arvesse Iiri veise- ja vasikalihasektori põhiomadusi, sealhulgas spetsialiseerunud veisekasvatajate osakaalu ja sektori haavatavust ekspordi katkemise suhtes.

(9) Iirimaa peaks kavandama meetmed oma veise- ja vasikalihasektori tootmise vähendamiseks ja ümberkorraldamiseks, et kaitsta selle elujõulisust pikema aja jooksul ühe või mitme järgmise tegevuse alusel: keskkonnaalase ja majandusliku jätkusuutlikkuse edendamine, uute turgude arendamine ning veise- ja vasikaliha kvaliteedi parandamine.

(10) Iirimaa peaks jaotama toetust meetmete abil ning objektiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel, tagades samas, et lõplikud toetusesaajad on veise- ja vasikalihasektori põllumajandustootjad, ning vältides turu- ja konkurentsimoonutusi.

(11) Kuna Iirimaale eraldatud summa hüvitaks ainult osa veise- ja vasikalihasektori põllumajandustootjate tegelikest kuludest, peaks Iirimaal olema lubatud anda kõnealustele põllumajandustootjatele täiendavat toetust, lähtudes samadest objektiivsuse, mittediskrimineerimise ja konkurentsimoonutusest hoidumise kriteeriumidest.

(12) Selleks et võimaldada Iirimaale paindlikkust jaotada toetust vastavalt vajadusele, peaks tal olema lubatud kumuleerida seda muu toetusega, mida rahastavad Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond.

(13) Vastavalt määruse (EL) nr 1308/2013 artiklile 221 peaks käesoleva määrus kehtima kuni 12 kuud alates selle jõustumise kuupäevast. Maksed, mida Iirimaa teeb toetusesaajatele pärast eespool nimetatud ajavahemikku, ei peaks olema liidu vahenditest rahastamiskõlblikud.

(14) Et tagada läbipaistvus, järelevalve ja olemasolevate summade nõuetekohane haldamine, peaks Iirimaa esitama komisjonile teatava teabe, sealhulgas eelkõige teabe konkreetsete võetavate meetmete, abi jaotamiseks kasutatavate kriteeriumide ning asjaomasel turul konkurentsi moonutamise vältimiseks võetud meetmete kohta.

(15) Abi võimalikult kiireks tagamiseks põllumajandustootjatele peaks Iirimaal olema võimalus rakendada käesolevat määrust viivitamata. Seepärast tuleks käesolevat määrust kohaldada alates selle avaldamisele järgnevast päevast.

(16) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas põllumajandusturgude ühise korralduse komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

1. Iirimaale eraldatakse liidu toetust kogusummas 50 000 000 eurot, et anda veise- ja vasikalihasektori põllumajandustootjatele erakorralist kohandamistoetust vastavalt lõigetes 2–5 sätestatud tingimustele.

2. Iirimaa kasutab saadaolevat summat lõikes 3 osutatud meetmete rakendamiseks. Meetmed võetakse objektiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel, tingimusel et nendest tulenevad maksed ei moonuta konkurentsi.

3. Iirimaa võetud meetmed on suunatud veise- ja vasikalihasektori tootmise vähendamisele või ümberkorraldamisele ning ühe või mitme järgmise eesmärgi saavutamisele:

a) veise- ja vasikalihasektori kvaliteedikavade või kvaliteedi ja lisandväärtuse edendamisele suunatud projektide rakendamine;

b) turu mitmekesistamise hoogustamine;

c) põllumajandustootjate keskkonna- ja kliimaalase ning majandusliku jätkusuutlikkuse kaitsmine ja tõhustamine.

4. Iirimaa tagab, et juhul, kui veise- ja vasikalihasektori põllumajandustootjad ei ole liidu toetuse otsesed saajad, jõuab liidu toetusest tulenev majanduslik kasu täies ulatuses nendeni.

5. Iirimaa kulud seoses lõikes 3 osutatud meetmete maksetega on liidu toetuse tingimustele vastavad üksnes siis, kui maksed on tehtud hiljemalt 31. maiks 2020.

6. Käesoleva määruse kohaseid meetmeid võib kumuleerida Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist rahastatava muu toetusega.

Artikkel 2

Iirimaa võib objektiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel anda täiendavat riiklikku toetust artikli 1 alusel võetud meetmetele kuni 100 % ulatuses artiklis 1 sätestatud summast, tingimusel et sellest tulenevad maksed ei moonuta konkurentsi.

Iirimaa maksab täiendavat toetust hiljemalt 31. maiks 2020.

Artikkel 3

Iirimaa esitab komisjonile järgmise teabe:

a) viivitamata ja hiljemalt 31. juuliks 2019:

   i) võetavate meetmete kirjeldus;

   ii) abi andmise meetodite kindlaksmääramise kriteeriumid;

   iii) meetmete soovitud mõju;

   iv) soovitud mõju saavutamise kontrollimiseks võetavad meetmed;

   v) konkurentsimoonutuste vältimiseks võetavad meetmed;

   vi) artikli 2 kohaselt antava täiendava toetuse tase;

b) hiljemalt 31. juuliks 2020: makstud kogusummad meetme kohta (tuues vajaduse korral eraldi välja liidu toetuse ja lisatoetuse), toetusesaajate arv ja liik ning meetme tõhususe hinnang.

Artikkel 4

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 2. juuli 2019

Komisjoni nimel

president

Jean-Claude JUNCKER